

Čís. 1074.

Zločinná činnost dle §u 206 tr. zák. jest ukončena uzavřením manželství a odtud počíná též promlčení. Užítkem ve smyslu § 229 a) tr. zák. není zisk nehmotný, jakým jest porušení manželské věrnosti.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1923, Kr I 1212/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Čes. Budějovicích ze dne 6. září 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem dvojnásobného manželství dle § 206 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a obžalovaného z obžaloby sprostil.

Důvody:

Zmateční stížnosti obžalovaného Josefa B-y, opírající se o důvod zmatku čís. 9 b) §u 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Ač po stránce objektivní i subjektivní není pochyby o tom, že obžalovaný Josef B. dopustil se tím, že pojal dne 12. srpna 1902 dle katolického obřadu za manželku Kláru S-ovou, byv před tím, dne 25. ledna 1886, manželsky dle katolického obřadu oddán s dosud žijící Marií, rozenou V-ovou, zločinu dvojnásobného manželství dle § 206 tr. zák., přece dlužno námitku obžalovaného, že trestnost činu zanikla promlčením, uznati za důvodnou. Z ustanovení §u 206 tr. zák. plyne, že zločinu tam vyznačeného dopustí se osoba, která jest již manželsky oddána, tím, že uzavře za trvání prvního manželství manželství nové. Čin se dokonává uzavřením, t. j. slavnostním prohlášením svolení k manželství druhému, které se stalo formou, v době uzavření zákony vyžadovanou. Promlčení trestného činu dle platného práva počíná okamžikem jeho spáchání. Jest proto důležité, rozluštiti otázku, kdy při zločinu dvojnásobného manželství jest pokládati trestný čin za spáchaný. A tu rozeznává theorie mezi delikty trvalými a delikty okamžikovými. Delikty trvalí vyznačují se tím, že ku spáchání jejich se vyžaduje činnost déle trvající, a teprve uplynutím doby, ku spáchání potřebné, jest delikt uskutečněn. Tak jest tomu na př. u zločinu omezování osobní svobody dle §u 93 tr. zák., při němž trestný čin se páše tak dlouho, pokud jiné osobě se zabraňuje dle její vůle ve volném pohybu, a teprve, odpadne-li cizí nátlak, jest trestný čin dokonán. Rozhodnutí bývalého nejvyššího soudního dvoru vídeňského čís. sb. 302 a 2716 prohlašovala za podstatu zločinu dvojnásobného manželství porušení platného řádu manželského a porušení práv skutečného manžela, a vycházejí z názoru, že trestný stav nepřetržitě pokračuje, pokud ona práva manželská a právní řád jsou rušeny a ukončuje se v té době, kdy manželský svazek byl příslušným k tomu výrokem nebo smrtí jednoho z obou manželů rozloučen. Řadila tedy tato rozhodnutí a stálá tehdejší judikatura zločin dle §u 206 tr. zák. k deliktům trvalým. Tento názor dle náhledu nejvyššího soudu však nelze udržeti, jelikož se příčí jasnému znění §u 206 tr. zák., dle něhož zločinná činnost se ukončuje formálním uzavřením manželství. Zločinem dle §u 206 tr. zák. není společné žití v bigamii, nýbrž zločinem tím jest pouze přivodění

onoho protizákonného stavu, jenž se přiči monogamickému pojmu manželství. Toto pojetí ustanovení Šu 206 tr. zák. nelze ovšem uvést v soulad s pojmem deliktu dále trvajícího a dlužno proto souhlasiti s převážným názorem literatury (Högel, Stoss, Lamasch, Gross, Finger), která prohlašuje delikt onen nikoliv za trvalý, nýbrž za delikt dále účinkující, a to proto, poněvadž v případě tom jest trestným toliko skutek, kdežto v onom stav. Poměr, který se k nezákonně uzavřenému manželství poí, jest jen účinkem zločinné činnosti dokonané, a jelikož dle platného práva promlčení počíná okamžikem spáchaného činu (§ 227 tr. zák.), dlužno promlčení počítati od uskutečnění v trestní normě popsánoho děje, t. j., jak shora bylo dovedeno, od formálního uzavření bigamického manželství. S tohoto hlediska počalo promlčení v tomto případě dnem 12. srpna 1902. Ježto trestem zločinu dle § 206 tr. zák. jest těžký žalář od 1—5 let, činí lhůta promlčecí dle § 228 lit. b) tr. zák. pět let. Než promlčení trestného činu prospívá obžalovanému jen tenkrát, jsou-li mimo dobu promlčecí současně uskutečněny i jiné podmínky, které stanoví zákon v §§ 227 a 299 tr. zák. Tak ustanovuje zákon v Šu 227 tr. zák., že promlčení nesmí býti přerušeno a vypočítává příkladmo případy, kdy se promlčení přerušuje. V případě, o který jde, vychází ze zjištění rozsudku prvního na jevo, že přerušeni promlčení nikterak nenastalo. Také ostatní podmínky shora citovaných ustanovení jsou dány. Zákon vyžaduje v ustanovení Šu 229 tr. zák. písm. a), aby pachatel neměl v rukou žádného, z trestných činů plynoucího užitku. Pod slovem užitek rozumí se toliko materiální zisk a nikoliv zisk immateriální. Obžalovaný, porušiv manželskou věrnost, porušil pouze immateriální práva manželky. Jestliže pak zákon jako další podmínku vyžaduje, by pachatel škodu dle svých sil nahradil, tu i tato podmínka jest uskutečněna, jelikož pachatel materiálního zisku neměl a zločin tudíž náhrady immateriální škody dle své povahy nevyžaduje, jiná škoda, snad vzniklá, pak nepřichází v úvahu. Tyto podmínky promlčení co otázky právní jest oprávněn posuzovati a zjišťovati soud zrušovací. Rozsudek dále zjišťuje, že obžalovaný po dobu promlčecí neuprchl do ciziny a teprve v roce 1914, jsa odveden k válečným úkonům, odebral se do Vídně, která v době promlčecí cizinou nebyla (§ 229 lit. c. tr. zák.). Rozsudkem nalézacího soudu je konečně zjištěno, že obžalovaný od 20ti let žil život pořádný, bezúhonný, čímž jest dána i poslední podmínka Šu 229 d) tr. zák. Se zřetelem na tyto vývody uplynula doba promlčecí dne 12. srpna 1907. Za takto zjištěných okolností nebylo zapotřebí zrušený rozsudek za účelem doplnění ve směru dalšího zjištění vracetí soudu první stolice, nýbrž bylo lze vynéstí ihned rozsudek sprostující: § 288 čís. 3 tr. ř.

Čís. 1075.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pokud pachatel krádeže (podílník na krádeži) sužítkuje ukradený předmět, provinuje se proti předpisům lichevního zákona.

Cenou zřejmě přemrštěnou (§ 7) bude tu jen cena, převyšující cenu, za kterou se mělo předmětu potřeby řádným obchodováním dostatí spotřebitelům.